

Surah Al-Taubah (Al-Baraat)-9

سُورَةُ الْبَرَاءَةِ

بَرَاءَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدُوكُمْ
مِّنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١﴾

فَسَيَحُوْفِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ
وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَأَنَّ اللَّهَ
مُحْزِي الْكَافِرِينَ ﴿٢﴾

وَإِذَا نَزَّلَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ
الْحِجَّةِ الْأَكْثَرُ بَرِّأَنَّ اللَّهَ بَرِّيٌّ مِّنَ
الْمُشْرِكِينَ وَرَسُولُهُ فَإِنْ تَبَتَّمْ فَهُوَ خَيْرٌ
لَّكُمْ وَإِنْ تُؤْلِئُسْمُ فَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ
غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَشَرِّ الَّذِينَ كَفَرُوا
بِعَذَابِ الْيَمِّ ﴿٣﴾

إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدُوكُمْ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ
لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْئًا وَلَمْ يُظَاهِرُوا
عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَاتَّمُوا إِلَيْهِمْ عَاهَدَهُمْ إِلَى
مُدَّتِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٤﴾

1. (Guya-i) so Kiyabarungkas o Pasad a pho-on ko Allah go so Sogo Iyan, si-i ko siran a ini Phasada Iyo ko manga Pananakoto:-

2. Na ndalakao Kano ko Lopa (hai manga Mosrik) sa pat Olan, go Tangkuda Niyo a Mata-an! A Sukano na di Niyo khalipos so (siksa o) Allah go Mata-an! A so Allah na Phakaito-on Niyan so manga Kapiro.

3. Na Piyakalangkap a pho-on ko Allah go so Sogo Iyan, ko manga Manosiya ko Alongan a Kapunaik Hajji a Mala,-a Mata-an! A thipud o Allah (so Pasad) ko manga Pananakoto; go (Thipud o) Sogo Iyan. Na o Thaobat kano, na guyoto i Mapiya rukano; na o talikhod kano, na Tangkuda niyo a Mata-an! A sukano na di niyo khapalagoyan so (siksa o) Allah. Na Panotholangka ko siran a da Pamaratiyaya so siksa a Malipudus.

4. Inonta so siran a ini Phasada Iyo ko manga Pananakoto, oriyan niyan na da-a kiyorang iran Rukano a maito bo, go da-a Tiyabangan nirana Sorang Rukano a isa bo. Na tarotopa niyo kirana so

diyandi kiran taman ko wakto iran (a Mapupunto): Mata-an! A so Allah na Pukhababaya-an Niyan so Khipanananggila.

5. Na amai ka maipos so manga Olanolan a Khipaga-adatan, na Bonowa Niyo so manga Pananakoto apiya anda Niyo siran Mato-on, go Pamiyaga Niyo siran, go Tarongkowa Niyo siran, go Pamagayani Niyo siran ko oman i Phagokitan; na o Thaobat siran, go Itindug iran so Sambayang go tonain niran so Zakat, na gikasi Niyo so lalan niran: Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

6. Na amai ka-adun a sakatao a pud ko manga Mosrik a Manarig Ruka, na Pakasarigangka, taman sa Pamamakinugun niyan so Katharo o Allah; oriyan niyan na sampa-in Ka sukanian ko Phakasarigon. Giyoto man na sabap sa Mata-an! A siran na pagtao a di manga Tata-o

7. Andamanaya i Kakhapatot ko manga Pananakoto o diyandi si-i ko Allah go si-i ko Sogo Iyan, inonta so siran a ini diyandi Iyo si-i sa Masjid Al-Haram? Na sa dun sa Kapagi-inontolan niran Rukano, na Pagi, inontolani Niyo siran (mambo): Mata-an! A so Allah na Pukhababaya-an Niyan so Khipanananggila.

فَإِذَا أَنْسَلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرُمُ فَاقْتُلُوا
الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدُوكُمْ وَخُذُوهُمْ
وَاحْصُرُوهُمْ وَاقْعُدُوا أَهْمَمَ كُلَّ
مَرْصَدٍ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَأَتُوْا الزَّكُوْةَ فَخُضُوا سَيْلَهُمْ إِنَّ
اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ

وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ أَسْتَجَارَ
فَأَخْرُجْهُ حَتَّى يَسْمَعَ كَلِمَاتُ اللَّهِ ثُمَّ أَنْتَلِغْهُ
مَأْمَنَهُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
لَا يَعْلَمُونَ

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ
عَهْدُهُ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ إِلَّا
الَّذِينَ عَاهَدُتُمُهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ فَمَا أَسْتَقْدَمُوكُمْ فَأَسْتَقْيمُوْا
لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ

8. Na andamanaya (i Kapakipuphasada Iyo kiran) a o Mapugus kano iran, na di ran rukano Pagila-in i Kapulolot go Kaphapasada? Ipushowat iran Rukano so manga ngari iran, na Somasangka so manga poso iran; ka so kadakulan kiran na manga songklid.

9. Ini Pamasa iran so manga Ayat o Allah sa arga a maito, go Miyangalang siran ko lalan Rukan niyan: Mata-an! A siran na Miyan karatarata so Pinggolaola iran.

10. Di ran Pagila-in ko Miyaratiyaya so Kapulolot go Kaphapasada! Na siran man na siran so manga Malawani.

11. Na o Thaobat siran, go Ithindug iran so Sambayang go tona-in niran so Zakat,- na manga Pagari Niyo siran ko Agama: Na Puphagosa-in Nami so manga Ayat, ko pagtao a manga Tata-o.

12. Na o Barungkasa iran so manga Sapa iran ko oriyen o Kiypakindiyandi iran, go Phapa-awingun niran so Agama Niyo,- na Pakimbonowai Kano ko manga Nakoda ko Kaongkir: Mata-an! A siran na da-a Kipantag kiran o manga Sapa: Ka-an siran Makagunuk.

13. Ino kano di Pakipumbonowai ko pagtao a Siyogok iran so manga Sapa iran, go Piyangungutan niyan a

كَيْفَ وَإِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ
لَا يَرْقِبُونَ فِيمَا كُنُّمْ إِلَّا وَلَا دِمَةَ يَرْضُونَ كُنُّمْ
يَأْفُوْهُمْ وَتَابُى قُلُوبُهُمْ وَأَكْثَرُهُمْ
فَدِسْقُورَتْ

أَشْرَوْرَأْبِعَائِدَتْ اللَّهُ ثَمَنَ أَقْلِيلًا
فَصَدُّدُوا عَنْ سَيِّلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ١١

لَا يَرْقِبُونَ فِي مُؤْمِنِينَ إِلَّا وَلَا دِمَةَ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ ١٢

فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَتَوْا
الرَّكْوَةَ فَإِخْوَنَكُمْ فِي الَّذِينَ
وَنُفَصِّلُ الْأَيَّاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ١٣

وَإِنْ تَكُونُوا أَيْمَنَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ
وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَتَلُوا مِنْهُمْ أَيْمَانَةً
الْكُفَّارُ إِنَّهُمْ لَا يَنْدَنَ لَهُمْ
لَعْلَهُمْ يَنْتَهُونَ ١٤

الْأَنْقَبُولُونَ قَوْمًا كَثُرًا
أَيْمَنَهُمْ وَهُمُوا بِإِخْرَاجِ

Kaphaka-awa-a iran ko Rasul, go siran na Piyangorawan Kano iran ko Paganai a Kiya-okitan? Ino Niyo siran Khalukun? Na so Allah i Patot a Ikhalkul Iyo Sukaniyan, o Su-kano na Khipaparatiyaya!

14. Pakimbonowai kano kirana, ka Shiksa-an siran o Allah sa Punggolalan ko manga Barokan Niyo, go Phakaito-on Niyan siran, go Thabangan Kano Niyan, sa Kadaaga kirana, go Phakapiya-an Niyan so manga Rarub o pagtao a Khipaparatiyaya,

15. Go Pagilangun Niyan so otug ko manga poso iran. Na Phakataobatun o Allah so tao a kabaya Iyan; ka so Allah na Mata-o, a Maongan-gun.

16. Ba Niyo tiyangkap sa Ipundarainon Kano, ka an katokawi o Allah so siranoto a miyamag-iklas ko kiya prang iran, go da siran kowa sa salakao ko Allah go so Sogo Iyan go so Miyamaratiyaya sa manga Panarigan? Na so Allah na Kaip Iyan so gi-i Niyo Nggolala-an.

17. Da Mapatot ko manga Pananakoto, so Kaputhanosa iran ko manga Masjid o Allah Shasaksi-an nirana so manga ginawa iran ko Kaongkir. Siran man na Miya-ilang so manga Galubuk iran: Na so Naraka na siran na Tatap siran non.

الرَّسُولُ وَهُمْ بَذُورٍ وَكُلُّمٌ
أُولَئِكَ مَرَّةً أَنْخَسْوْنَهُمْ فَاللَّهُ أَعْلَمُ
أَنْ تَخْشَوْهُ إِنْ كُلُّمٌ مُّؤْمِنٌ

١٣

فَتَتَلَوَّهُمْ يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيهِنَّ
وَيُنَخِّزُهُمْ وَيَصْرِكُنَّ عَلَيْهِمْ وَيُشَفِّ
صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ

١٤

وَيُذْهِبُ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ وَيُثُوبُ
اللَّهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

١٥

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُرْكَوْا لَمَّا يَعْلَمُ اللَّهُ
الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَلَمْ يَتَحْذَّرُوا
مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ
وَلِيَجْهَهُ وَاللَّهُ خَيْرٌ بِمَا
تَعْمَلُونَ

١٦

مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمَلُوا مَسْجِدًا
اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ أَفْسِسِهِمْ بِالْكُفَّارِ
أُولَئِكَ حَطَّتْ أَعْمَالُهُمْ وَفِي الْأَنَارِ
هُمْ خَلَدُونَ

١٧

18. Aya bo (a Patot) a Puthanos ko manga Masjid o Allah na so tao a Piyaratiyaya Niyan so Allah go so Alongan a Maori, go ini Tindug Iyan so Sambayang go Tiyonai Niyan so Zakat, go da-a ini Kaluk Iyan a inonta so Allah. Na Mata-tangkud a siran man i Khabaloi a pud ko Miyamakakudug sa Ontol.

19. Ino Niyo mbaloya so Kapuphakainoma ko Nomanai ko so Kaputhanosa ko Masjid Al-Haram, a lagid o tao a Piyaratiyaya Niyan so Allah go so Alongan a Maori, go Miyanagontaman si-i ko lalan o Allah? Di siran Magishan si-i ko Allah: Ka so Allah na di Niyan Punggonana-on so pagtao a manga Darowaka.

20. So Miyamaratiyaya, go Miyamanogalin (sa Ingud) go ini Panagontaman niran ko lalan o Allah, so manga Tamok iran go so manga ginawa iran, i Mala i Pangkatan ko Allah: Na siran man na siran so Phamakasulang sa Maliwanag.

21. Puphanotholan siran o Kadannan Niran sa Limo a pho-on Rukanian, go Kasosowat, go manga Sorga, a adun a bagiyan niran ro-o a Kapipiya ginawa a Tatap:

22. Makakal siran non sa dayon sa dayon. Mata-an! A so Allah na adun a shisi-i Rukanian a Balas a Mala.

إِنَّمَا يَعْمَلُ مَسِيْحُ اللَّهِ مِنْ إِيمَانٍ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الْأَصْلَوْةَ
وَإِنَّ الْزَكَوَةَ وَلَمْ يَنْخُشْ إِلَّا لِلَّهِ
فَعَسَى أُولَئِكَ أَن يَكُونُوا مِنَ
الْمُهَتَّدِينَ

﴿ أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجَّ وَعِمَارَةَ
الْمَسِيْحِ الْمَرْأَمَ كَمَنَ إِنْ أَمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَجَهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوْنَ
عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ ﴾

الَّذِينَ إِنْ أَمْنُوا هُنَاجُرُوا وَجَهَدُوا فِي
سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ أَعْظَمُ
دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُنَالْفَازُونَ

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُم بِرَحْمَةٍ مِنْهُ
وَرِضْوَانٍ وَجَنَّاتٍ لَهُمْ فِيهَا
نَعِيمٌ مُّقِيمٌ

خَلِيلُكُمْ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ
عَظِيمٌ

23. Hai Miyamaratiyaya! Di niyo khowa-a so manga lokus iyo go so manga Pagari Niyo a manga Panarigan amai ka Matomo iran so Kaongkir a di so Kaparatiyaya: Na sa dun sa Manarig kiran a pud Rukano, na siran man na siran so da Pamaginontolan.

24. Tharowangka: A o so manga lokus iyo, go so manga Wata iyo, go so manga Pagariniyo, go so manga Karoma niyo, go so manga Tonganai niyo; go so manga Tamok a Miyasokat iyo; go so Dagangan a Ipukhawan niyo so kalupas o wakto niyan: Go so manga Darpa a Massosowat Kano ron-na Matomo iyo a di so Allah, go so Sogo Iyan, go so Kaphurang si-i ko lalan Rukaniyan;- na nayawa niyo taman sa italingoma o Allah so Sogowan Niyan (a siksa): Ka so Allah na di Niyan Thoro-on so pagtao a manga Songklid.

25. Sabunsabunar a Tiyabangan Kano o Allah si-i ko manga Thumowan a madakul go so Alongan a (Kiyaphurang sa) Hunain: Gowani na Miyasowat Kano o kadakul iyo, na da-a Mininggai Niyan rukano a gona a maito bo: Go Piyakasimpit Rukano o Lopa so Kaolad iyan, oriyan niyan na Tomiyalikhod Kano a Puphamalagoi.

26. Oriyan niyan na Initoron o Allah so Kathatana Iyan si-i ko

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَخَذُوا
ءَابَاءَكُمْ وَلَا حُوَّنُوكُمْ أُولَئِكَ إِنَّ
أَسْتَحْبُّوا الْكُفَّارَ عَلَى الْإِيمَانِ
وَمَن يَوْلَهُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ
الظَّالِمُونَ

(٣)

قُلْ إِنْ كَانَ كَانَ إِبَاؤُكُمْ وَأَبْناؤُكُمْ
وَإِخْرَجْنَكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالُ
أَفْرَقْتُمُوهَا وَتَجْزَرَّهَا تَخْشُونَ كَسَادَهَا
وَمَسَكِنُ تَرْضُونَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ
مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجَهَادٍ فِي سَبِيلِهِ
فَتَرَبَّصُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَكُمُ اللَّهُ بِأَمْرِهِ وَاللَّهُ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

(٤)

لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ
كَثِيرٍ وَيَوْمَ حُسْنِ إِذْ
أَعْجَبَكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمَّا تُفْنِي
عَنْكُمْ شَيْئًا وَضَافَتْ
عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحِبَتْ
ثُمَّ وَلَيَشْتَمُ مُدْرِينَ

(٥)

ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ سِكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَىٰ

Sogo Iyan go si-i ko Miyamari-tyaya, go Tomiyoron sa manga Tantara a (manga Malaikat) ada Niyo siran Mailai: go siniksa Iyan so siran a da Pamaratiyaya: Na giyoto i Balas ko manga Kapir.

الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ جِنُودًا لِّتَرَوُهَا
وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَذَلِكَ
جَزَاءُ الْكَافِرِينَ

27. Oriyan niyan na Phakataobatun o Allah ko kiya-ipos oto so tao a kabaya Iyan: Ka so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَلَىٰ مَنْ
يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

28. Hai Miyamaratiyaya! Mata-an a so manga Pananakoto na Marshik; na di siran pagobai ko Masjid Al-Haram ko oriyan a ungka-i a ragon nirang (a Kiyabarungkas o Pasad). Na o ba Niyo khawanun so Kamiskin, na mbugan kano o Allah ko Kakaya-an Niyan, o kabaya Iyan, Mata-an! A so Allah na Mata-o, a Maongangun.

يَتَائِيْهَا الَّذِينَ أَمْنَوْا إِنَّمَا
الْمُشْرِكُونَ بِهِمْ فَلَا يَقْرَبُوا
الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَاهِمَهُمْ
هَذَا وَإِنْ خَفْشَمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ
يُغْنِيْكُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنْ شَاءَ
إِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِ حَكْمٌ حَكِيمٌ

29. Pakimbonowai Kano ko siran a di Mapaparatiyaya ko Allah, go so Alongan a Maori, go di ran Ishapar so ini Sapar o Allah go so Sogo Iyan, go di siran Magokit ko okit a Bunar, a pud ko siran a bigan ko Kitab, taman sa di siran mugai sa Bowis sa Kathangana-an, a siran na Phapasiyonot siran.

فَيَنْلَوُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحِرِّمُونَ مَا حَرَمَ
الَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدْعُونَ دِينَ الْحَقِّ
مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
حَقَّ يَعْطُو الْحِرْزَةَ عَنْ يَدِهِمْ
صَاغِرُونَ

30. Na Pitharo o manga Yahodi: A so Uzair na Wata o Allah, go Pitharo o manga Christian, A so Al-Masih na Wata o Allah. Giyoto man so Katharo iran ko manga

وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيزُ بْنُ الْأَوَّلِ
وَقَالَتِ الْصَّنَارَى الْمَسِيحُ
أَبْنَى اللَّهُ ذَلِكَ قَوْلُهُمْ

ngari iran; a Ipuphananayan niran ko Katharo o siran a da Pamaratiyaya gowani. Pimorka-an siran o Allah: Andamanaya i Kapuphamokhag iran!

31. Kinowa iran so manga Olama kiran go so manga Barasimba kiran a manga Katohanhan a salakao ko Allah, go so Al-Masih a Wata o Maryam; a da-a ini Sogo Kiran a rowar ko Kasimba-a Iran ko (Allah a) Tohan a Isa Isa: Da-a Tohan a inonta Sukaniyan. Soti Sukaniyan: Mawatan ko Ipushakoto iran non.

32. Khabaya-an niran so Kpadungu iran ko Sindao o Allah a gi-inggalan ko manga ngari iran, na di Iphangonot o Allah inonta na Tharotopun Niyan so Sindao Niyan, apiya pun di kabaya o manga Kapir.

33. Sukaniyan so (Allah a) Siyogo lyan so Sogo Iyan a rakhus o Torowan go so Agama a bunar, ka Phaki-ombawan Niyan non so manga Agama, sa Kalangolangowan Niyan, apiya di kabaya o manga Pananakoto.

34. Hai Miyamaratiyaya! Mata-an! A madakul ko manga Olama ko manga Yahodi go so manga Olama ko manga Christiyan, a Mata-an a phagarabun niran so manga Tamok o manga Manosiya sa di ontol go Puphangalang siran ko lalan o Al-

بِأَفْوَاهِهِمْ يُضْنَهُونَ قَوْلَ
الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلِ قَنَاتِهِمْ
اللَّهُ أَفَلَا يُؤْفِكُونَ

أَنْخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرَهْبَنَتِهِمْ
أَرْبَابًا مِنْ دُولَتِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ
ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أَمْرُوا إِلَّا
لِيَعْبُدُوا إِلَّا هُوَ وَحْدَهُ عَمَّا
إِلَهٌ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا
يُشَرِّكُونَ

يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ
بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ يُسَمِّ
نُورَهُ وَلَوْكَرَهُ الْكَفَرُونَ

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ
وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الْمُدِينِ
كُلِّهِ وَلَوْكَرَهُ
الْمُشَرِّكُونَ

* يَأْتِيهَا الَّذِينَ أَمْنَوْا إِنَّ كَثِيرًا
مِنْ أَلْهَبَارِ وَالرَّهْبَانِ يَأْتُهُمْ كُلُّونَ
أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَطْلِ
وَيَصْدِّوْنَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ

lah. Na so siran a Puphanimo-on nirana Bolawan a go Pirak na diran noto Punggaston ko lalan o Allah: Na Panotholangka kiran so siksa a Malipudus-

35. Si-i ko Alongan a Pakalangga-an noto ko Apoi ko Jahannam, na Ipamirinsa oto ko manga Buning iran, go so manga kilid iran, go so manga likod iran. (Tharo-on kiran a:) Guyaya so Piyanimo iyo a ruk o manga ginawa niyo: Na Tamai niyo so Piyanimo iyo!

36. Mata-an! A so itongan o manga Olanolan (ko Saragon) si-i ko Allah na sapolo a go dowa Olan si-i ko Kitab o Allah si-i ko Alongan a Kiya-aduna Niyan ko manga Langit go so Lopa; a adun a pudon a pat Olan a Khipaga-adatan: Giyoto man so okit a Ontol. Na di Niyro-o mbinasa-a so manga ginawa niyo; na Pakimbonowai Kano ko manga Pananakoto langon lagid o gi-i ran Rukano Kapakimbonowai langon. Na Tangkuda Niyo a Mata-an! A so Allah na babid o (Tabang Iyan so) Khipanananggila.

37. Mataan a so Kapphaka oriya (ko kasesela a ko Moharam siiko sapar) na phaka o man. ko Kaongkir: Pukhisabapon a Kapukhadadag o siran a Miyamangongkir: Puphakain nirana noto ko saragon, na ipushapar iran noto ko isa a ragon, ka Puphaka-ayonun nirana ko iton-

وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الْذَّهَبَ
وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِقُوهُنَّا فِي سَيِّلٍ
اللَّهُ فَبِشِّرُهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

يَوْمَ يُحْمَى عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ
فَتُكَوَّنِي بِهَا جَاهَهُهُمْ وَجَهَوْهُمْ
وَظُهُورُهُمْ هَذَا مَا كَرَّتُمْ
لَا نَفْسٌ كُمْ فَدُوْقُوا مَا كُنْتُمْ
تَكْنِزُونَ

إِنَّ عَدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ إِثْنَا عَشَرَ
شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ
حُرُمٌ ذَلِكَ الَّذِينَ الْقِيمُ فَلَا نَظَلِمُ
فِيهِنَّ أَنفُسَكُمْ وَقَنَلُوا
الْمُشْرِكِينَ كَافَةً كَمَا
يُقْتَلُونَكُمْ كَافَةً وَأَعْلَمُوا أَنَّ
اللَّهُ مَعَ الْمُنْتَقِينَ

إِنَّمَا الْسَّيِّئَاتِ مُرِيزَاتَادَةٌ فِي الْكُفَّارِ
يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُحْلَوْنَهُ عَامًا
وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا الْمُؤَاطِعُوْعَدَةَ
مَاحَرَمَ اللَّهُ فَيُحَلِّوْنَهُ مَا حَرَمَ اللَّهُ
رَبِّنَ لَهُمْ سُوءٌ أَعْمَلُهُمْ وَاللَّهُ

لَا يَهْدِي اللَّهُمَّ الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

٣٧

gan o ini Sapar o Allah na Pupha-kain niran so ini Sapar o Allah. Pipharasan kiran so marata ko manga Galubuk iran. Na so Allah na di Niyan Punggonana-on so pag-tao a manga Kapir.

38. Hai Miyamaratiyaya! Ino kano wa-i, a igira-a Pitharo rukano: A sorong kano ko Kambonowai si-i ko lalan o Allah, na ba kano dun ompulak ko Lopa? Ino kano Khassowat ko Kaoyagoyag ko Doniya a di so Akhirat? Na da ko Parayasan ko Kaoyagoyag ko Doniya, ko Kipapantag iyan ko Akhirat inonta na Miyakaito-ito.

39. O di kano sorong ko kambonowai, na shiksa-an kano o Allah sa siksa a Malipudus, go shambi sa pagtao a salakao rukano; na da-a mibinasa niyo Ron a maito bo. Na so Allah na so langowan taman na Gaos Iyan.

40. O di niyo Tabangi (so Rasul), na Sabunar a Tiyabangan Sukaniyan o Allah, gowani a Paka-awa-an o siran a da Pamaratiyaya: A ika dowa ko dowa gowani a shisi-i siran a dowa ko Liyang (a Jabal Tur), na sa maoto na gi-i Niyan Tharo-on ko pud Iyan (a so Abu Bakur): Adi ka Pumboko, ka Mata-an! A so Allah na babid Ta (so Tabang Iyan): Na Piyakatoronon o Allah so Ithatana Iyan, go Tiyabangan Niyan sa manga Tantara a da Niyo mailai, go

يَأَيُّهَا الَّذِينَ إِمَّا تُؤْمِنُوا مَعَكُمْ إِذَا
قِيلَ لَكُمْ أَنْفَرُوا فِي سَيِّلٍ أَنَّا قَاتَلْنَا
إِلَى الْأَرْضِ أَرْضِيْتُمْ بِالْحَيَاةِ
الَّذِينَ امْرَأْتُمْ أَنَّ الْآخِرَةَ فَعَامَّتْ
الْحَيَاةُ الَّذِينَ افْعَلُوا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا
قَلِيلٌ

إِلَّا نَنْفِرُ وَإِيمَادِ بَحْكُمْ عَذَابًا
أَلِيمًا وَيَسْتَدِلُّ قَوْمًا غَيْرَ كُمْ
وَلَا تَضُرُّهُ شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ

إِلَّا نَصْرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ
أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَأَنْفَقُ
أَشْيَانِ إِذْ هُمَافِ الْعَارِ إِذْ يَقُولُ
لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ
مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ
عَلَيْهِ وَأَيْكَدَهُ بِجُنُونِ لَمْ تَرَوْهَا
وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ
كَفَرُوا أَشْفَلَ وَكَلِمَةُ

biyaloi Niyan so Katharo o siran a da Pamaratiyaya a mababa. Na so Katharo o Allah na guyoto i Maporor: Na so Allah na Mabagur, a Maongangun.

41. Sorong kano ko Kambonowai, Makhap sa Mapunud, go Panagontamanun niyo so manga Tamok iyo go so manga ginawa niyo, si-i ko lalan o Allah. Guyoto man i Mapiya Rukano, o sukano na katawi Niyo.

42. O adun a Parayasan (a Khataban) a marani go so Pulalaka-on na Mathangka, na Magonot siran Ruka dun, na ogaid na Piyakawatan kiran o lalan a malayat. Na Pushapa siran ndun ko Allah, sa o Miyakagaga kami, na miyapud kami niyo dun a lominiyo: Pumbinasa-an nirana so manga ginawa iran; na so Allah na katawan Niyan a Mata-an! A siran na titho a manga bokhag.

43. Pima-apan Ka o Allah! Anda sabap i Kiya-idiningka kiran taman sa Mapayag Ruka so siran a Mimamata-an, go katokawan Ka so manga bokhag?

44. Di Ruka Phanguni sa idin so siran a Miyamaratiyaya ko Allah go so Alongan a Maori sa ba iran di Panagontamanun so manga tamok iran go so manga ginawa iran. Na so Allah na katawan Niyan so Khipanananggila.

اللَّهُ هُوَ الْعَلِيُّ وَاللَّهُ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ

أَنْفَرُوا خَفَافًا وَثِقَالًا وَجَهَدُوا
بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

(٤١)

لَوْكَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا فَاصْدَأَ
لَا تَبْغُوكَ وَلَكِنْ بَعْدَ عَلَيْهِمُ الشَّفَةُ
وَسَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَوْ أَسْتَطَعْنَا
لَرْجُنَا مَعَكُمْ لَمْ يَكُنْ أَنْفُسُهُمْ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَذِبُونَ

(٤٢)

عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لَمْ أَدْنَتْ لَهُمْ حَقًّا
يَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعَلَّمُ
الْكَذِبُينَ

(٤٣)

لَا يَسْتَعْذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمَ الْآخِرَ أَنْ يُجْهَدُوا
بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلَيْهِ
بِالْمُتَّقِينَ

(٤٤)

45. Aya bo a Phanguni Ruka sa idin (ko Kathalimbagak) na so siran a di Mapaparatiyaya ko Allah go so Alongan a Maori, go Mishangka so manga poso iran, na siran na mata-ap siran ko Kashasangka iran.

46. Na o Miyabaya siran Lomiyo, na Pithiyagaran niran ndun sa Bagur; na ogaid na da kabayai o Allah so Kapakaliyo iran; na Piakapamokul Iyan siran, na adun a Mitharo: Sa Thalimbagak kano a pud o Mithatalimbagak.

47. O Miyapud siran Rukano Lomiyo, na da-a Khiyoman niran Rukano a rowar sa Kabinasa, go Pulagosakun niran ndun so Pagulutulan Niyo ka Ipumbabanog kano iran sa Samok, go adun a Matatago Rukano a Pakapuphanorimanun niran. Na so Allah na katawan Niyan so manga Darowaka.

48. Sabunsabunar a Pimbabanog iran so Samok gowani, go Pikhulikhulid iran Ruka so manga Bitiyara,- taman sa Miyakaoma so Bunar, go Miyapayag so Sogowan o Allah, a siran na Ikagogowad iran.

49. Na adun a pud kiran a gi-i Tharo: Sa Idini Akongka (ko Kathalimbagak) go di Akongka Pagologa ko Dosa. Tanodan ka Miyalog siran ko Dosa, na Mata-an! A so Naraka Jahannam na Katatangkanan niyan ndun so manga Kapir.

إِنَّمَا يَسْتَدِينُكُمُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَرْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ
فَهُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ رَّدَادِنَا ٤٥

﴿ وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَاعْدَدُ اللَّهِ
عُدَّةً وَلَكِنَ كَيْرَهُ اللَّهُ أَيُّعَاشُهُمْ
فَتَبَطَّهُمْ وَقِيلَ أَقْعُدُوا مَعَ
الْقَعْدَيْنَ ٤٦ ﴾

لَوْ خَرَجُوكُمْ مَا أَدُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا
وَلَا وَضَعُوكُمْ بِخَلْلِكُمْ بِمَغْنَوْكُمْ
الْفِتْنَةُ وَفِيهِمْ سَمَّاعُونَ لَهُمْ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ٤٧

لَقَدْ أَبْتَغَوُ الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلِ وَكَلَّوْا
لَكُمُ الْأَمُورُ حَقٌّ جَاءَ الْحَقُّ
وَظَاهَرَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ
كَرِهُونَ ٤٨

وَمِنْهُمْ مَنْ يَكُوْلُ أَثْدَانَ لِي
وَلَا نَفْتَنِي أَلَا فِي الْفِتْنَةِ سَكَطُوا
وَإِنَّكَ جَهَنَّمَ لِمُحِيطَهُ
بِالْكَافِرِينَ ٤٩

50. O Masogat Ka a Mapiya, na ikhara a ginawa iran; na o Masogat Ka a Tiyoba, na Tharo-on nir-an: A Sabunar a Miyakatoman kami ko galubuk ami gowani, na tomalikhod siran a siran na Pukha-kababaya.

51. Tharowangka: A da dun a Khisogat Rukami a rowar ko Inimasad o Allah a bagiyan Nami: Sukaniyan i Panarigan Nami: Na so Allah i Sarigi o Miyamaratiyaya.

52. Tharowangka: A da-a Punaya-on niyo Rukami a rowar ko isa ko dowa Mapiya (Kapakataban o di na Kashahid). Na Sukami na nanaya-on Nami rukano so Kasogata rukano o Allah a siksa a pho-on ko Hadapan Niyan, o di na nggolalan ko manga Barokan Nami. Na nayao kano; ka Mata-an! A pud Kami niyo a Khina-nayao.

53. Tharowangka: A Puphamumugai kano sa Onot o di na Tugul: Da dun a Khatarima a pho-on rukano: Mata-an! A sukano na miyalstoi kano a pagtao a manga Songklid.

54. Na da-a Miyagandawali kir'an ko Katarima-a kir'an ko Ipu-phamumugai ran: A rowar sa Mata-an! a siran na da iran Paratiyaya-a so Allah a go so Sogo Iyan; go di ran Ipunggolalan so Sambayang o

إِنْ تُصِبَّكَ حَسَنَةٌ سُوْهُمْ
وَإِنْ تُصِبَّكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا
قَدْ أَخْذَنَا أَمْرًا مِنْ قَبْلٍ وَيَكُوْلُوا
وَهُمْ فَرِحُونَ ﴿٥١﴾

قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ
اللهُ أَهْمَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى اللهِ
فَلِيَتَوَكَّلَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾

قُلْ هَلْ تَرَبَصُونَ كَيْنًا إِلَّا إِحْدَى
الْحُسَيْنَ وَنَحْنُ نَرَبَصُ بِكُمْ أَنْ
يُصِيبَكُمُ اللهُ بِعَدَابٍ مِنْ
عِنْدِهِ أَوْ بِأَيْدِينَا فَتَرَبَصُوا إِنَّا
مَعَكُمْ مُّرْبِضُونَ ﴿٥٣﴾

قُلْ أَنْفُقُوا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَنْ يُنَقِّبَ
مِنْكُمْ إِنَّكُمْ كُثُرٌ قَوْمًا
فَنَسِيقُونَ ﴿٥٤﴾

وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ يُقْبَلَ مِنْهُمْ فَنَفَّذُهُمْ
إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللهِ وَبِرَسُولِهِ
وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ
كُسَالَىٰ وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ

di siran Khibobokul; go di siran Phamumugai o di siran Magogo-wad.

55. Na o ba Ruka Makabirai so manga Tamok iran go so manga Wata iran: Aya dun a kabaya o Allah na anon Misabap a Kasiksa-a Niyan kiran si-i ko Kaoyagoyag ko Doniya, go an Makaliyo so manga Niyawa iran ko di ran Kapaparatiyaya.

56. Na gi-i siran Shapa ko Allah sa Mata-an! A pud Iyo siran ndun; a kuna aba Niyo siran pud: Na ogaid na siran na pagtao a Puphangga-aluk.

57. O Makato-on siran sa Khalingongan, o di na manga Liyang, o di na Khasolukan, na Magapas siran non ndun, a siran na gi-i siran Manishakai.

58. Na adun a pud kiran a tao a gi-i Ka niyan shomanun ko Makapantag ko manga Sadaqa: Na o Kabugi siran non, na Masowat siran, na o di siran non Kabugi, na sa maoto na siran na Ganiganin siran!

59. Na opama ka Mata-an! A siran na Miyasowat siran ko ini bugai kiran o Allah a go so Sogo Iyan, go iran Pitharo: A Ka-a angkosan kami o Allah! Mbugan kami dun o Allah ko Kakaya-an Niyan go so Sogo Iyan: Mata-an! A Suka-

كَرِهُونَ ﴿٥٦﴾
فَلَا تُعِجِّبُكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ
إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيَاةِ
الَّذِينَ أَوْتَرْهُنَّ أَنفُسَهُمْ وَهُمْ
كُفَّارُونَ ﴿٥٧﴾

وَمَخْلُوقُونَ بِاللَّهِ إِنَّهُمْ لِمِنْ كُثُرٍ
وَمَا هُمْ بِنَكُورٍ وَلَا كُنُّهُمْ قَوْمٌ
يَفْرَقُونَ ﴿٥٨﴾

لَوْيَحْدُونَ مَلْجَأً أَوْ مَغْرِبَاتٍ أَوْ
مُدَّخَّلًا لَوْلَأْنَاهُ وَهُمْ بِحَمْوَنَ ﴿٥٩﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ فَإِنَّ
أَعْطُوْهُمْ أَمْهَارًا رَضُوا وَإِنْ لَمْ يَمْطِئِنُوا مِنْهَا إِذَا
هُمْ يَسْتَحْطُونَ ﴿٦٠﴾

وَلَوْأَنَّهُمْ رَضُوا مَآءَاتَهُمُ اللَّهُ
وَرَسُولُهُ وَقَالُوا لَوْأَحْسَبْنَا اللَّهَ
سَيِّئَاتِنَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ
إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ ﴿٦١﴾

mi na so bo so Allah i Phangangarapanan nami (na guyoto i Mapiya kirana)!

60. So manga Zakat na aya bo a Khibagiyen non na so Pukhakamurmuran, go so manga Miskin, go so manga Gomagalubukon; go so Pulayamun so manga poso iran (ko bunar); go so Ka-a ona ko Khika-o oripun, go so adun a manga Bayadan niyan; go so si-i ko lalan o Allah, go so Gi-i Mulyalayag a miya kawang sa Lalani: Paliyogat a pho-on ko Allah, na so Allah na Mata-o, a Maongan gun.

61. Na pud kiran so siran a Phuringasa-an nirana so Nabi go gi-i ran Tharo-on: A Sukaniyan na Pananangila. Tharowangka: A Pananangila sa Mapiya a bagiyan niyo: Paparatiyaya-an Niyan so Allah, go Bubunaran Niyan so Miyamaratiyaya, go Limo ko siran a Miyamaratiyaya a pud Rukano. Na so siran a Phuringasa ko Sogo o Allah, na adun a bagiyan nirana siksa a Malipudus.

62. Gi-i siran Rukano Shapa ko Allah; ka-an Kano iran Masowat: A So Allah a go so Sogo Iyan i Paot a Pushowasowatun nirana, o siran na Khipaparatiyaya.

63. Ba iran ndi katawi a Mata-an naya! A sa dun sa somorang ko

﴿ إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ
وَالْمَسَاكِينِ وَالْعَدِيلِينَ عَلَيْهَا
وَالْمُؤْلَفَةُ فُلُوْبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ
وَالْغَرِيمِينَ وَفِي سَيِّلِ اللَّهِ
وَأَبْنِ الْسَّيِّلِ فَرِيقَتَهُ مِنْ
اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴾

﴿ وَمِنْهُمُ الَّذِينَ يُؤْذِنُونَ أَنَّهُ
وَيَقُولُونَ هُوَ أَذْنُنَا قُلْ أَذْنُ خَيْرٍ
لَكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيُؤْمِنُ
لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةً لِلَّذِينَ
أَمْنَوْا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذِنُونَ رَسُولَ اللَّهِ
لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴾

﴿ يَخْلُقُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِيُرْضُوْكُمْ
وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحْقُّ أَنْ يُرْضُوْهُ إِنَّ
كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴾

﴿ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَنْ يُحْكَمِدِ اللَّهَ

Allah go so Sogo Iyan. na Mata-an! A bagiyan niyan so Apoi ko Jahan-nam? - Sa Matatap ro-o Guyoto so Kahina-an a Mala.

64. Ipukhawan o manga Monapik o ba adun a Mitoron a Makapantag kiran a Surah, a Mapayag Iyan kiran so shisi-i ko manga poso iran. Tharowangka: A Shagola kano dun Shandag! Ka Mata-an! A so Allah na Phakaguma-on Niyan so Ipukhawan niyo (oba Mapayag).

65. Na Ibut o Isha-ingka siran, na Putharo-on nirana ndun: A sukami na giya-bo a gi-i ami Kapagikayat go kanggitagita. Tharowangka: A ba so Allah, go so manga Ayat Iyan, go so Sogo Iyan, i Diiniyo pagshao shaon?

66. Di kano dun Puphamitowa: A Sabunar a Miyongkir kano ko oriyana Paratiyaya niyo. O Napi-i Ami so saba-ad rukano na shiksan Nami so saba-ad, sabap sa Mata-an! A siran na miyaloi siran a manga Baradosa.

67. So manga Monapik a manga Mama go so manga Monapik a manga Babai, na so saba-ad kiran na pud ko saba-ad: Ipushogo iran so marata, go Ipushapar iran so Mapiya, go gagamakun nirana manga Lima iran (ka di siran Phamumugai). Piyakalipatan nirana so Allah; na Piyakalipatan siran mam-

وَرَسُولُهُ، فَأَتَكُمْ نَارًا جَهَنَّمَ خَلَدًا
فِيهَا ذَلِكَ الْخَرْبُ الْعَظِيمُ

يَحْذِرُ الْمُنْتَقِعُونَ أَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةً نَبِيَّهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ
فَلِإِسْتَهْنَاءِ وَإِنَّ اللَّهَ مُحْكِمٌ
مَا نَحْذِرُونَ

وَلَئِنْ سَأَلْتُهُمْ لَيَقُولُونَ إِنَّمَا كُنَّا نَخْوَضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَيُّ اللَّهِ وَإِيَّاهُ
كُنْتُمْ سَهْرَرُونَ

لَا تَعْنِذُ رُوافِدَ كَفَرِهِمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنْ
تَعْفُ عَنْ طَالِبَةِ مِنْكُمْ تُعَذِّبُ
طَالِبَةِ بِإِيمَانِهِمْ كَانُوا
مُجْرِمِينَ

الْمُنْتَقِعُونَ وَالْمُنْتَفَقُونَ بَعْضُهُمْ مِنْ
بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ
وَيَنْهَاوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ
وَيَقْصِدُونَ أَيْدِيهِمْ سُوَالَ اللَّهِ
فَنَسِيَهُمْ إِنَّ الْمُنْتَفَقِينَ هُمْ
الْفَسِيْفُونَ

bo o Allah. Mata-an! A so manga Monapik na siran so manga Pasik.

68. Ini diyandi o Allah ko manga Monapik a manga Mama go so manga Monapik a manga Babai, go so manga Kapir, so Apoi ko Jahannam: Makakakal siran non: Giyoto i Khabolosan niran: Na Pimorka-an siran o Allah, go adun a bagiyan niran a siksa a Tatap,-

69. Lagid o siran a Miya-onan Niyo: A Miyabaloi siran a lubi a Mabagur a di Sukano, go madakul i manga Tamok go manga Wata (a di Sukano). Na Siyawitan niran so Kipantag iran: Na Siyawitan niyo mambo so Kipantag iyo, lagid o Kiyasawiti o siran a Miya-onan Niyo ko Kipantag iran; go Miyagikayat kano (sa Kabokhag) lagid a Kiyapagikayat iran. Siran man na Miya-ilang so manga Galubuk iran si-i sa Doniya a go si-i sa Akhirat, na siran man na siran so Miyanganalogi.

70. Ba kiran nda Makatalingoma so Totholan ko Miya-onan niran? A pagtao o Nuh, go so Ad, go so Samood; go so pagtao o Ibrahim, go so Khibabaling sa Madyan, go so Miyangababaklid. Miyakatalingoma kiran so manga Sogo kiran rakhus o manga Rarayag a Karina. Na da siran Salimboti o Allah, na ogaid na siran i Somiyalimbot ko manga ginawa iran.

وَعَدَ اللَّهُ الْمُنْتَفِقُونَ وَالْمُنْتَفَقَتِ
وَالْكُفَّارُ نَارًا جَهَنَّمَ خَلِدِينَ فِيهَا هِيَ
حَسِبُهُمْ وَلَعْنَهُمُ اللَّهُ وَلَهُ عَذَابٌ
مُّقِيمٌ

كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا أَشَدَّ
مِنْكُمْ قُوَّةً وَأَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا
فَاسْتَمْتَعُوا بِخَلْقِهِمْ فَاسْتَمْتَعُ
بِخَلْقِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعْتُ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلْقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِي
خَاصَّوْتُمْ أُولَئِكَ حَطَّتْ
أَعْنَاثُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْخَيْرُونَ

أَلَّذِي يَأْتِهِمْ بَنَاءُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
فَوْرُجُوجٌ وَعَادٍ وَنَمُودٍ وَقَوْمٌ
إِبْرَاهِيمَ وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ
وَالْمُؤْنَقَةِ كَتَتْ أَنْتُهُمْ رَسُلُهُمْ
بِالْبَيْنَتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيظْلِمُهُمْ
وَلَدَكُنْ كَانُوا أَنفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ

71. Na so Miyamaratiyaya a manga Mama go so Miyamaratiyaya a manga Babai, na so saba-ad kiran na manga Panarigan o saba-ad: Ipushogo iran so Mapiya, go Ipushapar Iran so marata: Go Iputhindug Iran so Sambayang, go Puthona-in niran so Zakat, go Phagonotan niran so Allah go so Sogo Iyan. Siran man na Ikhalimo siran ndun o Allah: Mata-an! A so Allah na Mabagur, a Maongangun.

72. Di niyandi-an o Allah so Miyamaratiyaya a manga Mama go so Miyamaratiyaya a manga Babai, sa manga Sorga a Puphamangondas ko Kababa-an Niyan so manga Lawasaig, Makakakal siran ro-o, go manga Darpa a manga Pipiya si-i ko manga Sorga a Tatap. Go Kasosowat a pho-on ko Allah a lawan ro-o pun: Guyoto man na Sukaniyan so Da-ag a Mala.

73. Hai Nabi! Purangangka so manga Kapir a go so manga Mon-apik go Pakatugasingka siran. Na Darpa iran so Naraka Jahannam,-a Mikharatarata a Khabolosan.

74. Gi-siran Shapa ko Allah sa da iran Matharo, go Sabunsabunar a Pitharo iran: So Katharo a Kaongkir, go Miyongkir siran ko oriyen o Kiyambayorantang iran (ko Allah); go Piayungutan niran so (Kambonowa iran ko Nabi a) da iran Maparoli: Na da-a inipa-awing

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُنَّ أُولَئِكَ
بَعْضٌ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَا
عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقْيمُونَ أَصْلَوَةً
وَيَقُولُونَ لِزَكْرَهُ وَيَطْبِعُونَ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيِّدُهُمْ هُنَّ الَّذِينَ إِنَّ اللَّهَ
عَرَبِيرُ حَكِيمٌ

وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
جَنَّتِ تَحْرِي مِنْ تَحْنِهَا أَلَّا نَهَرَ
خَلَدِينَ فِيهَا وَمَسِكَنَ طَيْبَةَ فِي
جَنَّتِ عَدِنٍ وَرَضُونَ مِنْ اللَّهِ
أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْرُ الْعَظِيمُ

يَا أَيُّهَا الَّذِي جَاهَدَ الْكُفَّارَ
وَالْمُنْفِقِينَ وَأَغْلَظَ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَاهُمْ
جَهَنَّمُ وَيُشَّسَّ الْمَصِيرُ

يَحْكِلُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا
كَلِمَةَ الْكُفَّارَ كَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ
وَهُمْ مُوَيْمِنُوا بِالْأَوَّلِ وَمَا فَقَمُوا إِلَّا آنَّ
أَعْنَثُهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ
يَتُوبُوا إِيَّكُمْ خَيْرًا لَهُمْ وَإِنْ يَتَوَلَّوْا

iran non a rowar sa Kiyabugi kiran o Allah go so Sogo Iyan ko Kakawasa-an Niyan! Na o Thaobat siran, na mabaloi a Mapiya a bagiyan niran; na o Talikhod siran, na shiksa-an siran o Allah sa siksa a Malipudus si-i sa Doniya go sa Akhirat: Na da-a bagiyan niran ko Lopa a Panarigan go Tabanga.

يَعْذِّبُهُمُ اللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَمَا هُمْ فِي الْأَرْضِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

75. Na adun a pud kiran a Miakindiyandi ko Allah, (sa Pitharo iyan a:) Ibut o bugi kami Niyan ko Kakaya-an Niyan, na Mata-an a Shasaduka kami dun, go Mata-an a mabaloi kami dun a pud ko manga Bilangatao.

76. Na kagiya a bugan Niyan siran ko Kakaya-an Niyan, na ini Puligut iran, go Tomiyalikhod siran, a siran na Somasangka siran.

77. Na inakir Iyan siran ko Kapumonapik si-i ko manga poso iran, taman ko Alongan a Kimbaratumo-wa-an niran non: Sabap ko Kiadorata iran ko Allah, ko ini bugiran non a Pasad, go sabap ko Kiapamokhag iran.

78. Ba iran ndi katawi a Mata-an! A so Allah na katawan Niyan so isosolun niran go so Puphamagutong-a-an niran, go Mata-an! A so Allah na katawan Niyan so da Mamangipayag?

* وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللَّهَ لَيْلَتِ
أَتَئَنَا مِنْ فَضْلِهِ لَنَصَدِّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ
مِنَ الظَّالِمِينَ

فَلَمَّا آتَاهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخْلُواْ بِهِ
وَتَوَلَّوْهُمْ مُعْرِضُونَ

فَأَعَقَّبُهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَى يَوْمٍ
يَلْقَوْنَهُ بِمَا أَخْلَفُواْ اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ
وَبِمَا كَانُواْ يَكْذِبُونَ

أَلَمْ يَعْلَمُواْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سَرَّهُمْ
وَنَجَوْدُهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّمَ
الْغُيُوبَ

79. Siran na gi-i ran Shodi-in so gi-i Khakapiya-an ko Miyamara-tiyaya, makapantag ko manga Saduka, go so siran a da-a Khato-on nirana rowar ko (maito a) pukhaba-og iran,-na Puphamagurugan nirana siran,-na mbadalan o Allah so Kapuphamagurug iran: Go adun a bagiyan nirana siksa a Malipudus.

80. Pangunin Ka siran sa Ma-ap, antawa-a Dingka siran Phangunin sa Ma-ap, na o pangunin Ka siran sa Ma-ap sa makapito polo makaso'i, na di siran ndun Puma-apan o Allah: Giyoto man na sabap sa Mata-an! A siran na Inongkir iran so Allah go so Sogo Iyan: Na so Allah na di Niyan Punggonanaon so pagtao a manga Songklid.

81. Miyababaya so Mithatalim-bagak sabap ko kinibagak iran ko Talikhodan o Sogo o Allah: Go ini Kagowad iran o ba iran Mipangan-taman so manga Tamok iran go so manga ginawa iran, si-i ko lalan o Allah: Na Pitharo iran: A di kano Pagonot Phurang ko kakhakayao niyan, Tharowangka: A so Apoi ko Naraka Jahannam i taralbi a Mayao. Opama ka siran na Sasabota iran!

82. Na khala siran sa maito: Na sugad siran sa madakul: Balas ko Miyapasad iran (a manga dosa).

الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَوَّعِينَ
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ
وَالَّذِينَ لَا يَحْدُثُونَ إِلَّا جُهْدُهُمْ
فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخْرَيَ اللَّهِ مِنْهُمْ وَلَمْ يَنْهُمْ
عَذَابُ أَلِيمٍ

أَسْعَفَرُهُمْ أَوْ لَا تَسْعَفُرُهُمْ إِنْ
تَسْعَفُرُهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ
لَهُمْ ذَلِكَ بِإِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ
وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ لَا يَهِيدُ الْقَوْمَ
الْفَاسِقِينَ

فَرَحِ الْمُخْلَفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ خَلَفَ
رَسُولَ اللَّهِ وَكَهُوَ أَنْ يُجْهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ
وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا إِنَّنَفْرُوا فِي
الْحَرَقِ فَلَمْ تَأْرِجْهُمْ أَشَدَّ حَرَّاً وَلَكُنُوا
يَفْقَهُونَ

فَلَيَضْحَكُوكُوْقِيلَا وَلَيَبْكُوكُوكِيرَا جَزَاءً يُبَا^{٨١}
كَانُوا يَكْسِبُونَ

83. Na opakakasoya Ka o Allah ko saba-ad kiran, na magodas siran Ruka makapantag ko Kapagonot iran lomiyo (ko Kaphurang), na Tharowangka: A di kano Rakun ndun Makaonot lomiyo sa dayon sa dayon, go di kano Rakun ndun Makaogop Makimbonowai ko Ridowai: Mata-an! A sukano na Miyasowat kano ko Ka-o ontod ko Paganai a Kiya-okitan: Na o ontod kano dun a pud o Mithatalimbagak.

84. Na da-a Shambayangingka kiran a isa bo a Miyatai sa dayon sa dayon, go di Ka Thindug ko Kobor iyan; Mata-an! A siran na Inongkir iran so Allah go so Sogo Iyan, go Miyatai siran ko Kasosongklid iran.

85. Na o ba Ka Mabarayat o manga Tamok iran go so manga Wata iran: Aya dun a kabaya o Allah na misabap ro-o a Kasiksa-a Niyan kiran si-i sa Doniya, go Makaliyo so manga Niyawa iran ko Kao-onckir iran.

86. Na igira-a adun a Inituron a Surah (a Miya-aloi ron:) a Paratiyaya-a niyo so Allah go Phurangkano a pud o Sogo Iyan, na Manguni Ruka sa idin so adun a manga Kakawasa-an niyan kiran, go Tharo-on nirana: A bagakun Kamungka: Ka-an kami mabaloi a pud ko Mithatalimbagak.

فَإِنْ رَجَعْتُمْ إِلَيْهِ إِلَى طَاغِيَةٍ مِّنْهُمْ
فَاسْتَعْذُنُكُمْ لِمَا تَرْجُونَ فَقُلْ لَّمْ تَخْرُجُوا
مَعِي أَبَدًا وَلَمْ تُقْتَلُوا مَعِي عَدُوًّا إِنَّكُمْ
رَضِيْتُم بِالْقَعْدَةِ أَوْ مَرْأَةً فَاقْعُدُوهُ
مَعَ الْخَلَفِينَ

وَلَا تُنْصِلُ عَلَى أَحَدٍ مِّنْهُمْ مَا تَأْبَدُوا لَنْ تَنْعَمُ
عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللهِ وَرَسُولِهِ
وَمَا تُوَلُّوْهُمْ فَلَمْ يُفْسِدُوْهُمْ

٨٤

وَلَا تُعْجِبُكَ أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلَادُهُمْ إِنْمَا يُرِيدُ
اللهُ أَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِمَا فِي الدُّنْيَا وَتَرْهِقَ
أَنفُسَهُمْ وَهُمْ كَفِرُونَ

٨٥

وَإِذَا أُنْزِلَتْ سُورَةً أَنَّهُمْ بِاللهِ
وَجَهْدِهِ دُوَّامُ رَسُولِهِ أَسْتَعْذُنَكَ
أُولُو الْأَطْوَلِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا
نَكْنُونَ مَعَ الْقَاعِدِينَ

٨٦

87. Miyasowat siran sa Kitatapi iran ko Mithatalimbagak: Na Miaparkat so manga poso iran na siran na di siran Phamakasabot.

رَضِيُوا بِأَن يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ
عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَقْعُدُونَ ﴿٨٧﴾

88. Ogaid na so Sogo, go so Miyamaratiyaya a pud Iyan, na ini Phurang Iran so manga Tamok Iran go so manga ginawa Iran: Na siran man na bagiyan Niran so manga Pipiya: Go Siran man na Siran so Phamakasulang sa Maliwanag.

لَتَكُنَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ
جَهَدُهُمْ وَآمُونَهُمْ وَآنفُسُهُمْ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْخَيْرَاتُ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٨٨﴾

89. Pithiyagaran siran o Allah sa manga Sorga a Puphamangondas ko kababa-an Niyan so manga Lawasaig, Makakakal siran non: Giyoto man so Da-ag a Mala.

أَعْدَ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا^١
الْأَنْهَرُ خَلِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ﴿٨٩﴾

90. Na Miyakaoma so Puphamamitowa a pud ko manga Arab, ka-an siran kaidini (ko Kathalimbagak); na Miyamangontod so siran a Piyamamokhagan niran so Allah go so Sogo Iyan. Na Khasogat dun so siran a Miyamangongkir kirana siksa a Malipudus.

وَجَاءَ الْمُعَذَّرُونَ مِنَ الْأَغْرَابِ لِيُؤْذَنَ
لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَّبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ
سَيِّئِ الصِّدْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٩٠﴾

91. Da ko manga lolobai, go so Pukhakasakit, go so siran a da-a Khato-on niran a Mapunggasto iran, a dosa, igira Miyangoyao siran a ruk o Allah go so Sogo Iyan: Da ko Miphipiyyapiya i lalan (ko dosa): Ka so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

لَيْسَ عَلَى الْضَّعَفَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَى
وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَحْدُثُونَ
مَا يُنِفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحَوْا لِهِ
وَرَسُولُهُ مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ
مِنْ سَيِّلٍ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩١﴾

92. Go da-a dosa o siran a igira-a Miyakatalingoma siran Ruka ka-an

وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا أَنْوَكَ

Ka siran katanggongi, na Pitharo o Ka: A da-a Khato-on Ko a Khi-tanggong Akun rukano; na Tomiyalikhod siran, a so manga Mata iran na Puphamanoga sa lo a rata a ginawa sa di ran Kaphakato-on sa Mapunggasto iran.

لَتَحْمِلُهُمْ قُلْتَ لَا أَجِدُ
مَا أَحْمَلُكُمْ عَلَيْهِ تُولَّوْ أَعْنِيهِمْ
تَفِيقُشُ مِنَ الدَّمْعِ حَزْنًا أَلَيَحْدُوا
مَا يُنْفِقُونَ ﴿٩٥﴾

93. Aya bo a adun a lalan non (o Dosa) na so siran a Puphamanguni siran Ruka sa idin (ko Kathalimbagak) a siran na manga Kawasa. Miyasowat siran sa Kitatapi iran ko Mithatalimbagak: Na Piyarkat o Allah so manga poso iran; na siran na di manga Tata-o.

إِنَّمَا الْسَّيِّئُ عَلَى الَّذِينَ
يَسْتَعْذِذُونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَاءُ رَضُواً
بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَافِ وَطَبَعَ اللَّهُ
عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾

94. Puphamitowa-an kano iran igira-a Miyakandod kano kirian. Tharowangka: Di kano Puphamitowa: Ka di Ami sukano dun Pharatiyaya-an: Sabunar a Piyanothol Rukami o Allah so manga Totholan rukano: Na Pagila-in o Allah go so Sogo Iyan so Galubuk iyo: Oriyan niyan na Phakandodun kano ko (Allah a) Mata-o ko Migagaib a go so Mipapayag: Na Phanothalun Niyan rukano so Pinggolaola niyo.

يَعْتَذِرُونَكَ إِنَّكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ
قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا لَنْ تُؤْمِنَ لَكُمْ
فَدَبَّلَ اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسَيَرِي
اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُمْ تَرَدُّدُكُمْ إِلَى
عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَدَةِ
فَيَنْتَهِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾

95. Pushapa siran Rukano sa Ibut ko Allah, igira Miyakambalin-gan Kano kirian, ka-a Niyo siran Katalikhodi. Na Talikhodi Niyo siran: Mata-an! A siran na Marshik, na Darpa iran so Naraka Jahan-nam,-a Balas Ko Miyapasad iran (a manga dosa).

سَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا أَنْفَلْتُمْ
إِلَيْهِمْ لَتُعَرِّضُوا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ
إِنَّهُمْ رِجَسٌ وَمَا وَنَهُمْ جَهَنَّمُ حَرَاءُ
بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٩٨﴾

96. Pushapa siran Rukano, ka-a Niyo siran Karila-i; na o rila-i Niyo siran, na Mata-an! A so Allah na di Niyen Purila-an so Pagtao a manga Songklid.

97. Adun a manga Arab a Mabagur i Kaongkir go Kapanangin, go dait a di ran Katawi ko manga Taman o Inituron o Allah ko Sogo Iyan: Na so Allah na Mata-o, a Maongangun.

98. Na adun a pud ko manga Arab a tao a babalowin niyan so Mipuphamumugai niyan a ilang, go nanaya-on niyan Rukano so Kapuphangasasalin o Masa: Si-i kiran So Kapukhasalin o Masa a marata: Na so Allah na Puphakanug, a Mata-o.

99. Na adun a pud ko manga Arab a Paparatiyaya-an niyan so Allah go so Alongan a Maori, go babalowin niyan so Mipuphamumugai niyan a Ipuphamakarani si-i ko Allah go so manga Panguni o Rasul. Ba di Mata-an a Sukaniyan na iphakarani ran (ko Allah): Phakasoludun siran ndun o Allah ko Limo Iyan: Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

100. Na so manga Paganai a Miyanga-o ona ko manga Muhajirin go so manga Ansar, go so siran a Miyamakatondog kiran ko Kaphiyapiya,- na Miyasowat kiran so Allah, go Miyasowat siran non

يَحْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَى عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ٦٦

الْأَعْرَابُ أَشَدُ كُفَّارًا فَاقَاءَ وَأَجْدَرَ الْأَيْمَانُ مَدُودًا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ وَاللَّهُ عَلِيهِ حِكْمٌ ٦٧

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يَتَخَذُ مَا يُنِيبُ فَمَغْرِبَةً مَا وَيَرْبَضُ بِكُوْنِ الدَّوَابِرِ عَنِيهِ دَائِرَةً السَّوْءَ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلَيْهِ ٦٨

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمَ الْآخِرِ وَيَتَخَذُ مَا يُنِيبُ فَرُبِّكَتِ عِنْدَ اللَّهِ وَصَلَوَاتُ الرَّسُولِ الْأَئْمَانِ قَرْبَةً لَهُمْ سَيِّدُ خَلْقِهِمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ٦٩

وَالسَّيِّئُونَ أَلَّا وَلُونَ مَنِ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَّضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَ اللَّهُمْ جَنَّتٍ تَجْرِي تَحْتَهَا

(mambo): Na Pithiyagaran Niyan siran sa manga Sorga a Puphaman-gondas ko kababa-an niyan so manga Lawasaig, Makakakal siran non Sa dayon sa dayon: Giyoto man so Da-ag a Mala.

101. Na adun a pud ko Makaliliyot rukano ko manga Arab a Puphamanangin, go so saba-ad ko tao sa Madinah: Na Miyanamar siran ko Kapumonapik: Dingka siran katawan: Sukami i Mata-o kiran: Shiksa-an Ami siran ndun sa makadowa: Oriyan niyan na Phoshangun siran ko siksa a Mala.

102. Na adun a manga pud a ini pagikral iran so manga Dosa iran: Piyakasha-og iran so Galubuk a Mapiya go so pud a Marata. Mata-tangkud a so Allah na Phakataobatun Niyan siran: Mata-an! A so Allah na Manapi, a Makalimo-on.

103. Kowa Ka ko manga Tamok iran sa Sadaqah, a Misotingka kiran; go kasabapan sa Kapaka-oshorangka kiran; Na Pangunin Ka siran. Mata-an! A so Panguningka na Kalilintad a bagiyan niran: Na so Allah na Puphakanug, a Mata-o.

104. Ba iran ndi katawi a Mata-an! A so Allah na Sukaniyan so Putharima ko Taobat pho-on ko manga Oripun Niyan go Putharima ko manga Sadaqah, go Mata-an! A

الآنَهُرُ خَلِيلُنَّ فِيهَا أَبْدًا ذَلِكَ
الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

وَمِنْ حَوْلِكُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ
مُنَفِّقُونَ وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرْدُوا
عَلَى النِّفَاقِ لَا تَعْلَمُهُنَّ بَحْنٌ نَعْلَمُهُمْ
سَعَدَهُمْ مَرْتَانٌ ثُمَّ يَرْدُونَ
إِلَى عَذَابٍ عَظِيمٍ

وَاهَرُونَ أَعْرَفُو بِذُنُوبِهِمْ خَاطُرُوا
عَمَلًا صَلِحًا وَاهَرَ سِنَاعَسَى اللَّهَ
أَنْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ

خُذْمِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ
وَتُرْكَهُمْ بِهَا وَصَلَّى عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَوةَكَ
سَكَنٌ لَّهُمْ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلَيْهِمْ

أَلَّرَبِعَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبِلُ التَّوْبَةَ
عَنِ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ
اللَّهُ هُوَ التَّوَابُ الرَّحِيمُ

so Allah na Sukaniyan so Puphanarima ko Taobat, a Makalimo-on?

105. Na Tharowangka: A Nggalubuk kano: Ka Pagila-in o Allah go so Sogo Iyan go so Miyamaratiyaya so Galubuk iyo: Na Phakandodun kano dun ko (Allah a) Mata-o ko Migagaib go so Mipapayag: Na Phanotholun Niyan rukano so Pinggolaola niyo.

106. Na adun a manga pud, a Pakidadera kiran o Kokoman o Allah, o siksa-a Niyan siran, antawa-a Pakataobatun Niyan siran: Na so Allah na Mata-o, a Maongangun.

107. Na so siran a Mimbalai sa Masjid a Kapaminasa go Kaongkir-go an Maoparik so Miyamaratiyaya- go ipuphangipat ko tao a Romirido ko Allah go so Sogo Iyan gowani. Na Mata-an a gi-i siran Shapa: Da-a antapami a rowar ko Mapiya; na shasaksi-an o Allah a Mata-an! A siran na titho a manga Bokhag.

108. Di Ka on Pushambayang sa dayon sa dayon. Mata-an a so Masjid a Pimbalai makapantag ko Kapanunganotan (ko Allah) Ko Paganai a Gawi-i; na aya Patot a Rongka Shambayang. Katatagowan sa manga Mama a Pukhababaya-an niran a Kasoti ran; na so Allah na Pukhababaya-an Niyan so manga Barasoti.

وَقُلْ أَعْمَلْنَا فَسِيرِيَ اللَّهُ عَمَلَكُ وَرَسُولُهُ
وَالْمُؤْمِنُونَ وَسَرِدُونَ إِلَى عَذَابِ
الْغَيْبِ وَالشَّهَدَةِ فَيُتَشَكُّرُ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ

١٠٥

وَأَخْرُونَ مُرْجَوْنَ لِأَمْرِ اللَّهِ إِمَّا
يُعَذَّبُهُمْ وَإِمَّا يُوَبَّ عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ

١٦٦

وَالَّذِينَ اخْذُلُوا مَسِيْدًا ضَرَارًا
وَكُفَّرُوا تَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ
وَإِرْصَادًا لِمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
مِنْ قَبْلُ وَلَيَحْلَعُنَّ إِنْ أَرَدْنَا إِلَيْهَا الْحُسْنَى
وَاللَّهُ يَشَهِّدُ إِنَّمَا لَكُنُودُونَ

١٧

لَا نَقْعُدُ فِيهِ أَبَدًا مَسِيْدًا سَعَى
الشَّقَوِيَّ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقْعُدَ فِيهِ
فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَنْظَهِرُوا
وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُظَاهِرِينَ

١٨

109. Ino so tao a Pimbalai niyan so Walai niyan makapantag sa Onot ko Allah go so Kasosowat Iyan aya Mapiya? - antawa-a so tao a Pimbalai niyan so Walai niyan ko kilid o Thuba-an a Pukhatubar, na Miayolog iyan ko Apoi ko Jahannam. Na so Allah na di Niyan Punggonaanon so pagtao a manga Darowaka.

110. Di khada so Walai ran a so Pimbalai ran kasangka a madadalum ko manga poso iran, o di Masharoput so manga poso iran. Na so Allah na Mata-o, a Maongangun.

111. Mata-an! A so Allah na Piyamasa Niyan ko Miyamariyya so manga ginawa iran go so manga Tamok iran; sa Mata-an! A ruk iran so Sorga: Gi-i siran Makimbonowai sa lalan ko Allah, na Puphakapatai siran go Pukhapurang siran: Diyandi Iyan naya a di Pundorat, a shisi-i ko Taurat, a go so Injil, go so Qur-an: Na ba-adun a tao a makalawan ko Allah a tomotoman ko diyandi Iyan? Na Pakapi-piya-a niyo a ginawa niyo sabap ko Dagangan niyo a so Piphasa niyo to (ko Allah): Ka guyoto man so Da-ag a Mala.

112. (Siran) So manga Barataobat; a manga Barasimba, a khipananalamat; a manga Barapowasa, a Puphuroroko, a Puphamanodod, a Puphamanogo ko Mapiya, go Pu-

أَفَمَنْ أَسَسَ بُنِيَّتْهُ عَلَىٰ قَوْنَىٰ
مِنَ اللَّهِ وَرَضُوا نَحْدِرَأَمَّا مَنْ أَسَسَ
بُنِيَّتْهُ عَلَىٰ شَفَاقَ حُرْفِ هَارِ
فَأَنْهَا رَاهِيَّهُ فِي نَارِ جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

لَا يَرْزَأُلُ بُنِيَّتْهُمُ الَّذِي بَنَوْرِبَهُ
فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقْطَعَ قُلُوبُهُمْ
وَاللَّهُ عَلَيْهِ حِكْمَمَ

إِنَّ اللَّهَ أَشَرَّى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
أَنْفَسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ يَأْتِيَهُمْ
الْجَنَّةَ يُقْدِنُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
فَيُقْتَلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدَ اللَّهُ
حَقًا فِي الْتَّورَىٰ وَإِلَيْنِحِيلِ
وَالْقُرْءَانِ وَمَنْ أَوْفَ بِعَهْدِهِ
مِنَ اللَّهِ فَأَسْتَبْشِرُو بِيَعِيَّكُمْ
الَّذِي بَاعَتْهُمْ بِهِ وَذَلِكَ هُوَالْفَوْزُ
الْعَظِيمُ

الْتَّابِعُوْكَ الْعَدِيُّوْكَ
الْخَمِيدُوْكَ الْسَّتِيُّوْكَ
الْرَّكِيُّوْكَ الْسَّتِيُّوْكَ

phanapar ko Marata, go Khisisiya-pun niran so manga taman o Allah;-na Puphamanotholingka sa Mapiya so Miyamaratiyaya.

الْأَمْرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهُونَ
عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحَفْظُونَ لِلْحُدُودِ

اللهُ وَبِشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١﴾

113. Da Mapatot ko Nabi go so Miyamaratiyaya, i ba Iran Pangu-nin sa Ma-ap so manga Pananakoto, apiya pun i Katotonganai ran non, ko oriyen o Kiyapayag iyan kiran sa Mata-an! A siran na manga tao ko Naraka Jahim.

مَا كَانَ لِلَّهِ وَاللَّهِ يَعْلَمُ
يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُسْرِكِينَ وَلَوْكَائُوا
أُولَئِي قُرْبَتِ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ
أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١١٣﴾

114. Na aya bo a Kinipangunin sa Ma-ap o Ibrahim ki Ama Iyan na si-i bo ko diyandi a ini diyandi Iyan non. Na kagiya a Mapayagon a Mata-an! A sukanian na Ridowai o Allah, na Tiyaplis Iyan sukanian: Mata-an! A so Ibrahim na lalayon Makaphuphagina-o, a Matigur.

وَمَا كَانَ أَسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَيِّهِ
إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيمَانًا
بَيْنَ لَهُ وَآثَمَهُ عَدُوُّ اللَّهِ بِرَأْمَهُ إِنَّ
إِبْرَاهِيمَ لَأَوْلَادُهُ حَلِيمٌ

115. Na da ko butad o Allah o ba adun a dadagun Niyan a pagtao ko oriyen o Masa a Kiyatorowa Niyan kiran, taman sa di Niyan kiran Mapayag so Phananggila-an niran-Mata-an! A so Allah na so langowan taman na katawan Niyan.

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضْلِلَ قَوْمًا بَعْدَ
إِذْ هَدَاهُمْ حَقًّا بَيْتَ لَهُمْ مَا يَتَقَوَّنُ
إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾

116. Mata-an! A so Allah na ruk Iyan so Kapa-ar ko manga Langit a go so Lopa. Puphangoyag go Pu-phangimatai. Na da-a bagiyan niyo a salakao ko Allah a Panarigan go da-a Tabanga.

إِنَّ اللَّهَ لِهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَيَعْلَمُ مَا لِكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١١٦﴾

117. Sabunsabunar a Piyakatao-bat o Allah so Nabi, go so manga

لَهُدَّتَابُ اللَّهِ عَلَى النَّبِيِّ

Muhajirin, go so manga Ansar,- a siran so Miyamangonoton ko oras a Marugun (ko Kiyaphurang sa Tabuk), ko oriyan o Masa a maito bo na Khapaling so manga poso o Salompok kiran; oriyan niyan na Piyakataobat Iyan siran: Mata-an! A Sukaniyan i Mala kiran i Gagao, a Makalimo-on.

وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ
الَّذِينَ أَتَبْعَهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ
مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَرِيقُ قُلُوبُ فَرِيقٍ
مِنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ
رَءُوفٌ رَّحِيمٌ

وَعَلَى الْثَالِثَةِ الَّذِينَ خُلِقُوا حَتَّىٰ إِذَا
ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَبَّتْ
وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنفُسُهُمْ وَظَنُوا
أَنَّ لَمْجَأً مِنَ اللَّهِ إِلَيْهِ شَاءَ
تَابَ عَلَيْهِمْ لِتُؤْبَدُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ
الْوَابُ الرَّحِيمُ

118. Go (Piyakataobat Iyan) so tulo katao a siran so Minibagak; taman sa samaoto na Piyakasimpit kiran o Lopa so Kaolad Iyan, go Kiyangutan kiran so manga ginawa iran,- na Tiyangkud iran a da-a Kaphagapasan pho-on ko Allah a inonta Sukaniyan. Oriyan niyan na Niyapiyan Niyan siran, ka-an siran Makataobat: Mata-an! A so Allah na Sukaniyan i Puphanarima ko Taobat, a Makalimo-on.

119. Hai Miyamaratiyaya! Kalukun niyo so Allah go tapi kano ko Mimamata-an.

120. Da Mapatot ko tao sa Madinah go so tao a Makaliliyot kiran ko manga Arab, i ba siran thalimbagak ko oriyan o Sogo o Allah, go ba iran Matomo so manga ginawa iran a di so ginawa niyan: Giyoto man na sabap sa Mata-an! A siran na da-a Khisogat kiran a Kawao, go da-a Dokao, go da-a Ongos si-i ko lalan o Allah, go da-a Kaphanadaan nirana Darpa a Ikhararangit o manga Kapir, go da-a Khisogat iran

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنَّقُوا اللَّهَ وَكُنُوا
مَعَ الصَّادِقِينَ

مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوَّلَهُمْ
مِنَ الْأَغْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ
وَلَا يَرْجِعُوا لِنَفْسِيهِمْ عَنْ تَقْسِيمِهِ ذَلِكَ
إِنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ذَمًا وَلَا نَصْبٌ
وَلَا مُحَاصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا
يَطْعُونَ مَوْطَأً يَغْبِطُ الْكُفَّارُ
وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدْوٍ إِلَّا أَكْثَرُ
لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ

لَا يُضِيغُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

ko Ridowai a Ringasa: A ba di Misorat a bagiyan niran sa sabap ro-o a Galubuk a Mapiya; Mata-an! A so Allah na di Niyan Pagilangun so Balas Ko Miphipyapiya;-

121. Go da-a Mapunggasto iran a Gasto a maito a go Mala-go da-a Khatarapas iran a Balintad, a ba di Misorat (a Balas) a bagiyan niran; ka Imbalas kiran o Allah so Mapiya ko Pinggolaola iran.

122. Na da Mapakai ko Miyamaratiyaya i ba siran liyo langon: Na ino da liyo ko oman i salompok kiran so saba-ad, ka-an niran Pukhasaboti so Agama, go an niran Mipuphamakaiktiyar ko pagtao iran igira Miyakandod siran kiran,-ka-an siran Maka-iktiyar?

123. Hai Miyamaratiyaya! Pakimbonowai kano ko siran a Maka-o obai rukano ko manga Kapir, go Pakiguda-an niyo kiran a adun a Katugas iyo: Na Tangkuda niyo a Mata-an! A so Allah na babid o (Tabang Iyan so) Khipana-nanggila.

124. Na igira-a adun a Inituron a Surah, na adun a pud kiran a tao a gi-i Tharo: Sa antawa-a rukano i Miyakaoman non na-i sa Paratiyaya? Na so siran a Miyamaratiyaya,- na Miyakaoman kiran sa Paratiyaya, a siran na Pukhababaya siran.

وَلَا يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا
كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيَ إِلَّا
كُثُبَ لَهُمْ لِيَجزِيهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لَيَنْفِرُوا
كَافَّةً فَلَوْلَا فَنَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ
طَائِفَةٌ لِتَنَقَّهُوْهُ أَفِ الَّذِينَ
وَلَيُنْذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ
لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أَسْنَوْا قَبْلَهُمْ
بِلُونَكُمْ مِنْ الْكُفَّارِ وَلَيَحْدُوْا
فِي كُمْ غَلَظَةٌ وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَى
الْمُنَفِّعِينَ

وَإِذَا مَا أَنْزَلْتَ سُورَةً فِي هُنْهُمْ مَنْ يَقُولُ
أَيُّكُمْ زَادَهُ هَذِهِ إِيمَانًا فَامَّا
الَّذِينَ أَمْنَوْا فَرَدَهُمْ إِيمَانًا
وَهُوَ دَسْبِشِرُونَ

125. Na so siran a katatagowan so manga poso iran sa gudamun, - na ba kiran ndun Miyakaoman sa Kaongkir ko andang a Kao-onkirkir iran, go Miyamatai siran a kapanangan siran a manga Kapir.

126. Ba iran ndi Khailai a Mata-an! A siran na Puthiyoba-an siran ko oman ragon sa Makaisa o di na Makadowa? Oriyan niyan na di siran Puthaobat, go di siran Phakatum.

127. Na igira adun a Initoron a Surah, na Tuntungan o saba-ad kirian so saba-ad (sa Tharo-on niyan a:) Ba-adun a Puphakailai rukano a isa bo? Na oriyan niyan na tomali-khod siran: Na Piyakatalikhod o Allah so manga poso iran; sabap sa Mata-an! A siran na pagtao a da-a manga Sabot iran.

128. Sabunsabunar a adun a Miyakaoma rukano a Sogo a pud ko manga ginawa niyo: A awidakal Iyan so Marugun niyo: Mala rukano i Sambatan: Si-i ko Miamaratiyaya Mala i Kapudi, a Makalimo-on.

129. Na o Talikhod siran, na Tharowangka: A kasasana-an Ko so Allah: Da-a Tohan a salakao Rukaniyan: Ron Ako Ron So-miyarig,- ka Sukaniyan i Khiruk ko Kapa-ar a Mala!.

وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ
فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَى رِجْسِهِمْ
وَمَا تُؤْمِنُوا وَهُمْ كَافِرُونَ

أَوْلَارُونَ أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ
عَامٍ مَرَّةً أَوْ مَرَّاتٍ ثُمَّ لَا
يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذَكَّرُونَ

وَإِذَا مَا أَنْزَلْتَ سُورَةً نَظَرَ بَعْضُهُمْ إِلَيْهِ
بَعْضٌ هَلْ يَرَنُكُمْ مِنْ أَحَدٍ شِئْمَ
أَنْصَرُكُمْ أَصْرَفَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ بِإِيمَنَهُمْ
قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ قَبْلِ
أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ
حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ
رَءُوفٌ رَّحِيمٌ

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسِبُ اللَّهُ لَا إِلَهَ
إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكِّلُونَ وَهُوَ بُ
الْعَرْشِ الْعَظِيمِ